

Inledning

Kritiker No. 55 samlar poesi och essäer skrivna av fem egyptiska samtida poeter, fyra bosatta i Kairo och en i Kanada, och har sin utgångspunkt i litteraturutbytet *Shaerat* – ett projekt som vill lyfta översättningens möjligheter och utgöra en mötesplats för poeter, författare och översättare från Sverige och Mellanöstern.

Hösten 2018 möttes de egyptiska poeterna Hoda Omran, Ghada Khalifa, Sara Abdeen och Nagat Ali och de svenska poeterna och översättarna Kholod Saghir, Burcu Sahin, Ida Börjel, Sarra Anaya och Anna Jansson i Kairo under en vecka, för samtal om poesi och skrivande i allmänhet, och om de egyptiska poeternas dikter och översättningen av dem i synnerhet. Våren 2019 besökte de fyra poeterna från Egypten Sverige, tillsammans med den egyptiska poeten Iman Mersal, numera bosatt i Kanada. Tillsammans gjorde vi uppläsningar och förde scensamtal om litteratur och skrivande och ämnen som tystnad, arv och revolt.

En återkommande fråga under samtalen i Kairo och även i texterna i detta nummer är hur man kan hantera ett kringskuret liv när man är en skapande person. Hur kan man upprätthålla en skrivande praktik i en påfrestande vardag och ett land med en osäker politisk situation? Hur och vad skriver man i exil, när man bokstavligen befinner sig i ett annat språk? Vad skriver man om när man skriver om träd, och kan man verkligen skriva om träd i Egypten idag när den politiska situationen ser ut så att författare och konstnärer verkar under hot om censur?

Staden Kairo, *al-Qahirah* på arabiska, «besegrarinnan», figurerar i flera av texterna som utgångspunkt för att skriva om hur är det att vara författare i Egypten idag, men även för ett personligt utforskande av vad det innebär att ha en hemstad, gator att kalla sina egna, att vara kvinna, mor och kärlekspartner. Staden i dikterna är en kropp som rör sig, i verkligheten och i minnet – en kropp som håller en talisman i handen, en kropp som ibland behöver lugnande medicin. Staden är också en skitig plats fylld av döda kroppar och blod, där kråkor kraxar över en grav och rättor springer över innergården.

Bilderna i numret är fotografier av och från denna motsägelsefulla och svårdefinierade stad, nära och på håll. Vi har också med en illustration av den egyptiska bildkonstnären Doa Aly, skapad särskilt för detta nummer.

Kritiker No. 55 innehåller även en essä från den egyptiska kulturtidskriften Mada Masr om villkoren för kulturskapare i Egypten idag. I numret finns dessutom en mailväxling mellan Hoda Omran och en av översättarna av hennes dikter, Burcu Sahin, om skrivande och tystnad. Numret avslutas med en kort dikt bestående av ett collage av sextio lättitlar sjungna av Umm Kalthoum, arabvärldens största sångerska, Egyptens «fjärde pyramid».

Dikterna och essäerna i detta nummer talar om nödvändigheten i att identifiera sig själv som en konstnär, utanför exempelvis trånga könsroller och samhällets förväntningar. I många av texterna kan man läsa om fantasier som krockar med verkligheten, om konflikten som kan uppstå när en skrivande person begränsas av sin omgivning, om lidandet det kan innebära att stå fast vid sin övertygelse. Ändå insisterar poeterna på att fortsätta skriva och använder det poetiska utrymmet för att uttrycka sina tvivel och sin längtan, sina rädslor och önskedrömmar. Titeln «Vi ska gå in i erfarenheten oavsett» är hämtad från en av Hoda Omrans dikter och får representera detta insisterande på poesins och skrivandets kraft och makt.

Vi hoppas att det här numret ger en bild – möjligen splittrad och motsägelsefull, förhoppningsvis nyanserad och intressant – av egyptisk poesi och kulturjournalistik just nu.

Sarra Anaya & Anna Jansson